

HENKINEN, TEOLLINEN JA KAUPALLINEN OMAISUUS

Immateriaalioikeudet ovat yksinoikeuksia, joiden kohteena ovat luovan henkisen työn tuotteet. Ne jakautuvat teollisoikeuksiin, joita ovat patentit (keksinnöt), tavaramerkit, teollismallit ja maantieteelliset merkinnät, sekä tekijänoikeuksiin, jotka suojaavat kirjallisia ja taiteellisia teoksia. Kun sopimus Euroopan unionin toiminnasta tuli voimaan vuonna 2009, EU sai yksiselitteisesti toimivaltaa immateriaalioikeuksien alalla (118 artikla).

OIKEUSPERUSTA

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 114 ja 118 artikla

TAVOITTEET

Vaikka immateriaalioikeuksia säädellään jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä, niistä on annettu myös unionin säädöksiä. SEUT:n 118 artiklassa määrätään, että sisämarkkinoiden toteuttamisen ja toiminnan yhteydessä Euroopan parlamentti ja neuvosto säätävät tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen toimenpiteistä, joilla luodaan EU:n immateriaalioikeus teollis- ja tekijänoikeuksien yhdenmukaisen suojan varmistamiseksi EU:ssa ja joilla muodostetaan keskitetyt luvananto-, yhteensovittamis- ja valvontajärjestelmät EU:n tasolla. Unionin tämän alan lainsäädännön tavoitteena on pääasiassa yhdenmukaistaa immateriaalioikeuksia tietyiltä osin luomalla yhteinen eurooppalainen järjestelmä. EU:n tavaramerkki- ja mallisuojaajärjestelmät ovatkin jo olemassa, ja pian sama koskee patenteja. [Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto](#) (EUIPO) vastaa EU:n tavaramerkin ja mallisuojan hallinnoinnista.

SAAVUTUKSET

A. Lainsäädännön yhdenmukaistaminen

1. Tavaramerkit ja mallit

Tavaramerkkejä koskeva lainsäädäntökehys perustuu nelitasoiseen tavaramerkkien rekisteröintijärjestelmään, jota sovelletaan rinnan kansallisten tavaramerkkijärjestelmien kanssa, jotka on yhdenmukaistettu tavaramerkkidirektiivillä (jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä 22. lokakuuta 2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2008/95/EY](#)). Tavaramerkkejä voi EU:ssa suojata paitsi kansallisesti myös Benelux-maat kattavalla suojalla, vuonna 1994 käyttöön otetulla EU:n tavaramerkillä ja kansainvälisellä suojalla.

Joulukuun 16. päivänä 2015 annettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2015/2424](#) neuvoston asetuksen (EY) N:o 207/2009 ja yhteisön tavaramerkistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 40/94 täytäntöönpanosta annetun komission asetuksen (EY) N:o 2868/95 muuttamisesta sekä maksuista sisämarkkinoilla toimivalle yhdenmukaistamisvirastolle (tavaramerkit ja mallit) annetun komission asetuksen (EY) N:o 2869/95 kumoamisesta. Tarkoituksena oli yksinkertaistaa kansallista ja unionin tavaramerkkilainsäädäntöä. Asetus tekee tavaramerkkien rekisteröinnistä EU:ssa edullisempaa, nopeampaa ja luotettavampaa ja lisää sen ennakoitavuutta, niin että tavaramerkkien haltijoiden oikeusvarmuus paranee.

Lokakuun 13. päivänä 1998 annetulla [direktiivillä 98/71/EY](#) lähennetään mallien oikeudellista suojaa koskevia kansallisia säännöksiä. Joulukuun 12. päivänä 2001 annetulla [neuvoston asetuksella \(EY\) N:o 6/2002](#) (sellaisena kuin se on muutettuna) luodaan yhteisön järjestelmä mallien suojaamiseksi. [Neuvoston päätöksellä 2006/954/EY](#) ja [neuvoston asetuksella \(EY\) N:o 1891/2006](#), jotka on annettu 18. joulukuuta 2006, unionin teollismallien rekisteröintijärjestelmä liitetään Maailman henkisen omaisuuden järjestön (WIPO) kansainväliseen teollismallien rekisteröintijärjestelmään.

2. Tekijänoikeus ja lähioikeudet

Tekijänoikeuksilla varmistetaan, että kirjailijat, säveltäjät, taiteilijat, elokuvantekijät ja muut luovan työn tekijät saavat maksun teoksistaan ja niitä suojataan. Digitaaliset teknologiat ovat muuttaneet perusteellisesti tapaa, jolla luovaa sisältöä tuotetaan, jaetaan ja käytetään.

a. Tekijänoikeudet

Kun [direktiivi 2001/29/EY](#) tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tietyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa annettiin 22. toukokuuta 2001, sen tavoitteena oli mukauttaa näitä oikeuksia koskevaa lainsäädäntöä tekniikan kehitykseen. Direktiivi on kuitenkin jo vanhentunut, sillä digitaalinen kehitys on ollut poikkeuksellisen nopeaa. Esimerkiksi televisio- ja radio-ohjelmien jakelu ja saatavuus ovat muuttuneet siten, että 49 prosenttia eurooppalaisista internetin käyttäjistä käyttää musiikkia, audiovisuaalista sisältöä ja pelejä verkossa (Eurostatin arvio). Tämän vuoksi tarvitaan koko EU:n kattava yhdenmukainen tekijänoikeuslainsäädäntö, jota sovelletaan kuluttajiin, luovan työn tekijöihin ja yrityksiin.

Tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla 17. huhtikuuta 2019 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivissä \(EU\) 2019/790](#) säädetään lehtikustantajien lähioikeuksista ja tekijänoikeudella suojatusta sisällöstä maksettavasta oikeudenmukaisesta korvauksesta. Tähän saakka verkkoalustat eivät ole olleet oikeudellisesti vastuussa tekijänoikeudella suojatun sisällön käyttämisestä ja lataamisesta sivustoilleen. Uudet vaatimukset eivät vaikuta tekijänoikeudella suojattujen teosten muussa kuin kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaan lataamiseen verkkotietosanakirjoihin, esimerkiksi Wikipediaan.

Huhtikuun 17. päivänä 2019 annetun [kaapeli- ja satelliittitoimintaa koskevan direktiivin EU/2019/789](#) tavoitteena on lisätä verkossa eurooppalaisten kuluttajien saatavilla olevien televisio- ja radio-ohjelmien määrää. Yhä useammat käyttäjät odottavat voivansa käyttää televisio- ja radiosisältöä milloin tahansa ja missä tahansa. Tämän vuoksi lähetysohjelmien tarjoajat tarjoavat yhä enemmän verkkopalveluja perinteisten

lähetyksensä lisäksi. Direktiivissä otetaan käyttöön alkuperämaaperiaate, jolla helpotetaan tiettyjen sellaisten ohjelmien oikeuksien lisensointia, joita lähetystoiminnan harjoittajat tarjoavat verkkoalustoillaan (esimerkiksi rinnakkaislähetykspalvelut ja catch up-palvelut). Lähetystoiminnan harjoittajien on hankittava tekijänoikeudet sijoittautumisvaltiossaan EU:ssa (eli alkuperämaassa) voidakseen asettaa radio-ohjelmia, tv-uutisia ja ajankohtaisohjelmia sekä täysin omaraahoitteisia omia tuotantoja saataville verkossa kaikissa EU:n jäsenvaltioissa.

Tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojattujen tiettyjen teosten ja muun aineiston tietyistä sallituista käyttötarkoituksista sokeiden, heikkonäköisten tai muulla tavoin lukemisesteisten hyväksi 13. syyskuuta 2017 annetulla [direktiivillä 2017/1564](#) lisätään kirjojen ja muun painetun aineiston saatavuutta saavutettavissa muodoissa sekä parannetaan niiden liikkuvuutta sisämarkkinoilla.

Verkkosisältöpalvelujen rajat ylittävästä siirrettävyydestä sisämarkkinoilla 14. kesäkuuta 2017 annetun [asetuksen \(EU\) 2017/1128](#) tarkoituksena on varmistaa, että kuluttajien ostamat tai tilaamat elokuvat, urheilulähetykset, musiikki, sähkökirjat ja pelit ovat heidän saatavillaan myös silloin, kun he matkustavat muihin EU:n jäsenvaltioihin.

b. Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien suojan voimassaoloaika

Näiden oikeuksien suoja-aika on elinaikainen ja jatkuu 70 vuotta tekijän kuoleman jälkeen. Tekijänoikeuden ja tiettyjen lähioikeuksien suojan voimassaoloajasta annetun direktiivin 2006/116/EY muuttamisesta annetulla [direktiivillä 2011/77/EU](#) pidennettiin äänitteiden esittäjien suoja-aika 50:stä 70 vuoteen tallentamisesta ja musiikin tekijöiden, kuten säveltäjien ja sanoittajien, suoja-aika 70 vuoteen tekijän kuolemasta. Äänitteiden suoja-ajaksi on kansainvälisestikin vakiintunut 70 vuotta. Nykyään äänitteiden suoja on vähintään 70 vuotta 64 maassa eri puolilla maailmaa.

c. Tietokoneohjelmat ja tietokannat

[Direktiivi 91/250/ETY](#) velvoitti jäsenvaltiot antamaan tietokoneohjelmille tekijänoikeudellisen suojan, koska niitä pidetään kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta tehdyssä Bernin yleissopimuksessa tarkoitettuina kirjallisina teoksina. Direktiivi kodifioitiin Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivillä 2009/24/EY](#). [Direktiivissä 96/9/EY](#) säädetään tietokantojen oikeudellisesta suojasta. Tietokannalla tarkoitetaan ”teosten, tietojen tai muiden itsenäisten aineistojen kokoelmaa, joka on järjestetty järjestelmällisellä tai menetelmällisellä tavalla ja johon elektronisesti tai muulla tavoin on mahdollistettu yksilöllinen pääsy”. Direktiivissä säädetään, että tietokannoille myönnetään sekä tekijänoikeussuoja henkisinä luomuksina että sui generis -oikeuden antama suoja, joka koskee investointeja (rahoituksen, inhimillisten voimavarojen ja vaivannäön muodossa) tietokannan sisällön keräämiseen, varmistamiseen tai esittämiseen.

d. Yhteishallinnointiorganisaatiot

Tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla suojatun sisällön ja oheispalvelujen levittäminen edellyttää, että näiden oikeuksien eri haltijat lisensoivat oikeutensa. Oikeudenhaltijat uskovat oikeutensa yhteishallinnointiorganisaation haltuun, joka hallinnoi näitä oikeuksia heidän puolestaan. Yhteishallinnointiorganisaatio voi kieltäytyä

hallinnoimasta oikeuksia vain asianmukaisesti perustellusta syystä. Oikeudenhaltijat voivat vapaasti antaa oikeuksiensa hallinnoinnin riippumattomille hallinnointiyhteisöille. Nämä ovat kaupallisia yhteisöjä, jotka eroavat yhteishallinnointiorganisaatioista muun muassa siinä, että ne eivät ole oikeudenhaltijoiden omistuksessa tai valvonnassa. Parlamentti ja neuvosto hyväksyivät 26. helmikuuta 2014 [direktiivin 2014/26/EU](#) tekijänoikeuden ja lähioikeuksien kollektiivisesta hallinnoinnista sekä usean valtion alueen kattavasta musiikkiteosten oikeuksien lisensoinnista verkkokäyttöä varten sisämarkkinoilla. Direktiivissä vahvistetaan yhteishallinnointiorganisaatioille vaatimuksia hallinnon, varainhoidon, avoimuuden ja raportoinnin korkean tason varmistamiseksi. Direktiivin tarkoituksena on varmistaa, että oikeudenhaltijat voivat vaikuttaa oikeuksiensa hallintaan, ja siinä pyritään parantamaan yhteishallinnointiorganisaatioiden toimintaa EU:n laajuisien standardien avulla.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yhteishallinnointiorganisaatiot toimivat niiden oikeudenhaltijoiden etujen mukaisesti, joiden oikeuksia ne edustavat, eivätkä aseta näille velvoitteita, jotka eivät ole objektiivisesti tarpeen kyseisten oikeudenhaltijoiden oikeuksien ja etujen suojelemiseksi tai näiden oikeuksien hallinnoimiseksi tehokkaasti.

3. Patentit

Patentti on eräänlainen omistusoikeus, joka voidaan myöntää teknisluonteiselle keksinnölle, jos se on uusi, keksinnöllinen ja teollisesti käyttökelpoinen. Patentin haltijalla on oikeus estää muita valmistamasta, käyttämästä tai myymästä keksintöä ilman lupaa. Patentit kannustavat yrityksiä tekemään innovoinnin kannalta tarpeellisia investointeja, minkä lisäksi ne kannustavat yksittäisiä ihmisiä ja yrityksiä käyttämään resursseja tutkimukseen ja kehittämiseen. Tekniset keksinnöt voidaan suojata Euroopassa joko toimivaltaisten kansallisten viranomaisten myöntämällä kansallisilla patenteilla tai [Euroopan patenttiviraston EPO:n](#) keskitetysti myöntämällä eurooppapatenteilla. EPO on Euroopan patenttijärjestön toimeenpanovirasto. Patenttijärjestöön kuuluu nykyään 38 sopimusvaltiota. EU ei ole järjestön jäsen.

Jäsenvaltioiden vuosikautia kestäneiden neuvottelujen jälkeen parlamentti ja neuvosto hyväksyivät vuonna 2012 vaikutukseltaan yhtenäisen eurooppapatentin (yhtenäispatentin) oikeudellisen perustan. Jäsenvaltioiden välisellä kansainvälisellä sopimuksella luodaan näin yhtenäistä ja erikoistunutta lainkäyttövaltaa käyttävä elin patenttialalle.

Unionin tuomioistuin vahvisti ”patenttipaketin” 5. toukokuuta 2015 asioissa C-146/13 ja C-147/13 antamallaan tuomiolla, joten [todellisen eurooppapatentin](#) tiellä ei enää ole esteitä. Aiempi järjestelmä on edelleen käytössä uuden järjestelmän rinnalla, kunnes [yhdistetty patenttituomioistuin](#) on perustettu.

EPO:n myöntämä yhtenäispatentti antaa yhtenäisen ja vaikutuksiltaan yhtäläisen patenttisuojan kaikissa järjestelmään kuuluvissa valtioissa. Yritykset voivat suojata keksintönsä kaikissa EU:n jäsenvaltioissa yhdellä patentilla. Ne voivat myös riitauttaa ja puolustaa näitä yhtenäispatenteja yhdellä ja samalla yhdistetyssä patenttituomioistuimessa nostetulla kanteella. On ehdotettu, että patenttituomioistuimelle perustetaan toimipaikka Lontooseen, Müncheniin ja Pariisiin. Tämä yksinkertaistaa järjestelmää ja pienentää käänköskuluja. Sen jälkeen, kun Yhdistyneessä kuningaskunnassa kesäkuussa 2016 järjestetyssä

kansanäänestyksessä kannatettiin maan eroamista EU:sta, on kuitenkin herännyt vakavia epäilyjä siitä, voiko EU:hun kuulumaton maa olla yhdistettyä patenttituomioistuinta koskevan sopimuksen osapuoli. Lisäksi sopimuksessa sen nykyisessä sanamuodossa määrätään kiistatta, että unionin oikeuden ensisijaisuutta on kunnioitettava (sopimuksen 20 artikla) ja että Euroopan unionin tuomioistuimen päätökset sitovat yhdistettyä patenttituomioistuinta ja siten myös Yhdistynyttä kuningaskuntaa.

4. Liikesalaisuudet

Tiedon luottamuksellisuuden suojaamisella on vuosisatoja pitkät perinteet. Monissa maissa on oikeudellisia välineitä liikesalaisuuksien suojaamiseksi, mutta näiden ei aina katsota kuuluvan immateriaalioikeuden alaan. Liikesalaisuuksien suoja ei ole tasoltaan verrattavissa muihin immateriaalioikeuksiin, kuten patentteihin, tekijänoikeuksiin ja tavaramerkkeihin. Vaihtelu maasta toiseen on liikesalaisuuksien suojassa ja sen tarkastelutavassa suurempaa kuin muilla immateriaalioikeuden aloilla. Oikeudellinen kehys on epäyhtenäinen, mutta vuonna 2016 vahvistettiin EU:n säädöskehys: Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi \(EU\) 2016/943](#) julkistamattoman taitotiedon ja liiketoimintatiedon (liikesalaisuuksien) suojaamisesta laittomalta hankinnalta, käytöltä ja ilmaisemiselta.

5. Väärentämisen torjuminen

Arvioiden mukaan EU:hun tuotujen väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tuotteiden arvo on noin 85 miljardia euroa (5 prosenttia kokonaistuonnista). Laittomasti valmistettujen tuotteiden osuus maailmanlaajuisesta kaupasta on jopa 2,5 prosenttia ja arvo jopa 338 miljardia euroa, mistä aiheutuu merkittävää vahinkoa oikeudenhaltijoille, hallituksille ja talouksille.

Jäsenvaltioiden seuraamusjärjestelmien erot tekivät väärentämisen ja laittoman kopioinnin tehokkaasta torjumisesta vaikeaa. Ongelmaa lähdettiin ratkaisemaan Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivillä 2004/48/EY](#) teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta. Direktiivin tarkoituksena on tehostaa laittoman kopioinnin ja väärentämisen torjuntaa lähentämällä kansallisia lainsäädäntöjä, jotta voidaan varmistaa immateriaalioikeuksien antaman suojan korkea, yhtäläinen ja yhdenmukainen taso sisämarkkinoilla, ja siinä säädetään yksityis- ja hallinto-oikeudellisista toimenpiteistä, menettelyistä ja korvauksista. Teollis- ja tekijänoikeuksien tullivalvonnasta annetussa [asetuksessa \(EU\) N:o 608/2013](#) säädetään tulliviranomaisten menettelysäännöistä, joilla valvotaan immateriaalioikeuksia sellaisten tavaroiden osalta, joihin sovelletaan tullivalvontaa tai tullitarkastuksia.

B. Oikeuksien ”sammumisen” periaate

1. Määritelmä

Oikeuksien sammumisen periaate merkitsee, että jäsenvaltion lainsäädännöllä suojatun teollisoikeuden tai kaupallisen tekijänoikeuden haltija ei voi vedota kyseiseen lainsäädäntöön estääkseen sellaisen tuotteen maahantuonnin tai kaupan pitämisen, joka on saatettu markkinoille toisessa jäsenvaltiossa. Periaatetta sovelletaan teollisen omaisuuden kaikilla aloilla.

2. Rajoitukset

Periaate oikeuksien sammumisesta unionissa ei päde väärennettyjen tuotteiden kaupan pitämisen tai Euroopan talousalueen ulkopuolella markkinoille saatettujen tuotteiden tapauksessa (teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehdyn TRIPS-sopimuksen 6 artikla). Unionin tuomioistuin päätti vuonna 1999 asiassa (C-173/98), Sebago Inc. ja Ancienne Maison Dubois & Fils SA vastaan G-B Unic SA, antamassaan tuomiossa, että jäsenvaltioilla ei myöskään ole oikeutta säätää kansallisessa lainsäädännössään tavaramerkkiin kuuluvien oikeuksien sammumisesta sellaisten tavaroiden osalta, jotka on saatettu markkinoille kolmansissa maissa.

3. Alan tärkeimmät säädökset ovat

- vuokraus- ja lainausoikeuksista sekä tietyistä tekijänoikeuden lähioikeuksista henkisen omaisuuden alalla 12. joulukuuta 2006 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2006/115/EY](#)
- tiettyjen satelliitin välityksellä tapahtuvaan yleisradiointiin ja kaapeleitse tapahtuvaan edelleen lähettämiseen sovellettavien tekijänoikeutta sekä lähioikeuksia koskevien sääntöjen yhteensovittamisesta 27. syyskuuta 1993 annettu [neuvoston direktiivi 93/83/ETY](#),
- alkuperäisen taideteoksen tekijän oikeudesta jälleenmyyntikorvaukseen 27. syyskuuta 2001 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2001/84/EY](#).

C. Euroopan unionin tuomioistuimen viimeaikainen oikeuskäytäntö

Vuonna 2012 unionin tuomioistuin vahvisti asiassa ([C-406/10](#)), SAS, antamassaan tuomiossa, että direktiivin 91/250/ETY mukaan ainoastaan tietokoneohjelman ilmaisumuoto on suojattu tekijänoikeudella, kun taas suoja ei saa logiikan, algoritmien ja ohjelmointikielten perustana olevat ideat ja periaatteet (tuomion 32 kohta). Tuomioistuin painotti, että tietokoneohjelman toiminnallisuus taikka tietokoneohjelman yhteydessä tiettyjen sen toimintojen hyödyntämiseksi käytetty ohjelmointikieli tai datatiedostomuoto ei ole direktiivin 91/250/ETY 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu kyseisen ohjelman ilmaisumuoto (tuomion 39 kohta).

Asiassa ([C-160/15](#)), GS Media BV v. Sanoma Media Netherlands BV, antamassaan tuomiossa tuomioistuin totesi, että sellaisen hyperlinkin laittamisessa esille, joka johtaa toisella internetsivustolla ilman tekijänoikeuden haltijan lupaa julkaistuun tekijänoikeudella suojattuun teokseen, ei ole kyse ”yleisölle välittämisestä”, jos hyperlinkin esille laittanut henkilö ei tavoittele voittoa eikä tiedä, että kyseinen teos oli julkaistu internetissä ilman tekijänoikeuden haltijan lupaa.

Tuomioistuin totesi 15. syyskuuta 2016 asiassa [C-484/14](#) antamassaan tuomiossa, että viestintäverkon maksuton yleisön käyttöön asettaminen on direktiivissä tarkoitettu ”tietoyhteiskunnan palvelu”, jos asianomainen palvelun tarjoaja suorittaa sen myymiensä tavaroiden tai tarjoamiensa palvelujen mainostamiseksi, ja totesi, että tiettyjen edellytysten täytyessä viestintäverkkoyhteyden tarjoavan palvelun tarjoajan vastuu ei synny. Tästä seuraa, että tekijänoikeuden haltija ei voi vaatia kyseiseltä palvelujen tarjoajalta korvausta sillä perusteella, että kolmannet ovat käyttäneet

kyseistä verkkoyhteyttä hänen oikeuksiensa loukkaamiseen. Internetyhteyden suojaaminen salasanalla varmistaa tasapainon toisaalta immateriaalioikeuden haltijan oikeuksien ja toisaalta viestintäverkkoyhteyden tarjoajien elinkeinovapauden ja verkonkäyttäjien tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden välillä.

EUROOPAN PARLAMENTIN ROOLI

Henkinen omaisuus tuo lisäarvoa eurooppalaisille yrityksille ja talouksille. Sen yhdenmukainen suojelu ja täytäntöönpano edistävät osaltaan innovointia ja talouskasvua. Parlamentti on siksi sitoutunut yhdenmukaistamaan immateriaalioikeuksia luomalla kansallisten järjestelmien rinnalle yhteisen eurooppalaisen järjestelmän. EU:n tavaramerkki- ja mallisuoja järjestelmät ovatkin jo olemassa, samoin yhtenäistä eurooppapatenttia koskeva järjestelmä.

Parlamentti on tukenut immateriaalioikeuksien asteittaista yhdenmukaistamista antamalla useita asiaa koskevia päätöslauselmia, etenkin tietokantojen oikeudellisesta suojasta sekä bioteknologian keksintöjen ja tekijänoikeuksien suojasta. Se on lisäksi vastustanut ihmiskehon osien patentoimista. Parlamentti hyväksyi 27. helmikuuta 2014 valiokunta-aloitteisen mietinnön, joka koskee yksityisen kopioinnin maksuja (oikeus laillisesti hankitun sisällön yksityiseen kopiointiin), sillä tekniikan kehittyessä digitaalisesta yksityisestä kopiinnista on tullut taloudellisesti erittäin merkittävää. Parlamentilla on myös ollut hyvin aktiivinen rooli laadittaessa WIPO:n sopimusta [näkörajoitteisia koskevista tekijänoikeussuojan poikkeuksista](#) (Marrakeshin sopimus).

Parlamentti on ryhtynyt valmistelemaan EU:n tekijänoikeussäätöjen (ks. A.2.a) uudistusta ja hyväksyi syyskuussa 2018 mietinnön, joka sisälsi useita tärkeitä suosituksia kaikista käsiteltävänä olevista kysymyksistä. Julkinen keskustelu tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla ja etenkin sitä koskevan direktiiviehdotuksen 11 ja 13 artiklasta on käynyt kiivaana yli kahden vuoden ajan. Keskustelun päätteeksi parlamentti äänesti sen puolesta, että media-alan julkaisijat voivat määrittää tiettyjen suurten uutissivustojen sisällölle rahallisen arvon, ja kannatti internetissä tapahtuvien tekijänoikeusloukkausten jäljittämisen helpottamista. Luovilla toimialoilla ehdotuksia pidettiin myönteisinä, mutta tekniikkayritysten keskuudessa vastaanotto ei ollut yhtä hyvä. Parlamentin äänestys antoi tälläkin kertaa suuntaviivat neuvotteluille neuvoston kanssa, ja direktiivi hyväksyttiin lopullisesti 17. huhtikuuta 2019.

Udo Bux
05/2019

